

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Afvalberging Derde Merwedehaven
te Dordrecht

13 juni 1991

215-108

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over de inhoud van het milieu-effectrapport Afvalberging Derde Merwedehaven te Dordrecht / [Commissie voor de Milieu-effectrapportage]. - Utrecht : Commissie voor de Milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-250-0

Trefw.: milieu-effectrapportage ; Dordrecht / Afvalberging ; Derde Merwedehaven (Dordrecht).

Aan het College van Gedeputeerde
Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP 's-GRAVENHAGE

uw kenmerk
21877

uw brief
3 april 1991

ons kenmerk
U732-91-91/Sf/yh/215-107

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Afvalberging
Derde Merwedehaven Dordrecht

Utrecht,
13 juni 1991

Met bovengenoemde brief stelde U, als coördinerend bevoegd gezag, de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie) in de gelegenheid advies uit te brengen over de inhoud van het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Afvalberging Derde Merwedehaven te Dordrecht.

Hierbij bied ik U het advies van de Commissie aan overeenkomstig artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.

De Commissie acht het MER van goede kwaliteit, zij het dat ten behoeve van de besluitvorming volgens haar nog een integrale risico-beschouwing zou moeten worden uitgevoerd over het functioneren van het hydrologische beheerssysteem.

Tevens vormt de mate waarin de acceptatiecontrole sluitend kan worden gemaakt tegen onbedoeld mede storten van chemische afvalstoffen een essentieel onderdeel van deze risicobeschouwing.

De initiatiefnemer heeft een dergelijke beschouwing inmiddels toegezegd.

Deze risicobeschouwing is van belang om te kunnen bepalen in hoeverre de resterende onzekerheden acceptabel zijn dan wel of nadere maatregelen noodzakelijk zijn en welke keuze daaruit het meest doelmatig is. Indien het gereedkomen lang op zich laat wachten, zou conform het voorstel van de initiatiefnemer (zie bijlage 5 bij het advies) de aanleg van bijvoorbeeld een folie onder het compartiment waarop eerst gestort zal worden, overwogen kunnen worden.

Voor een nadere toelichting moge korthedshalve worden verwezen naar het toetsingsadvies. In het toetsingsadvies zijn tevens de resultaten van de inspraak, voor zover relevant voor de Commissie, integraal verwerkt.

Met het uitbrengen van dit toetsingsadvies hoopt de Commissie een nuttige bijdrage te leveren aan de besluitvorming over de voorgenomen activiteit.

Dr. J.T. de Smidt,
Voorzitter werkgroep m.e.r.
Afalberging Derde Merwedehaven

TOETSINGSADVIES OVER DE INHOUD
VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
AFVALBERGING DERDE MERWEDEHAVEN
TE DORDRECHT

Advies op grond van artikel 41z, lid 1 en 2, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne inzake het milieu-effectrapport Afvalberging Derde Merwedehaven te Dordrecht;

uitgebracht aan de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland als coördinerend bevoegd gezag door de Commissie voor de milieu-effectrapportage, namens deze,

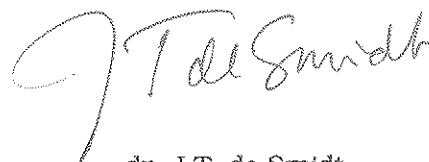
de werkgroep milieu-effectrapportage
Afvalberging Derde Merwedehaven,

de secretaris,

de voorzitter,

ir. R.I. Seijffers

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 13 juni 1991

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN DE TOETSING	2
3. OVERIGE OPMERKINGEN	8
4. ANDERE RESULTATEN VAN DE INSPRAAK	9

BIJLAGEN

1. Brief met verzoek om advies van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland d.d. 3 april 1991.
2. Bekendmaking in de Staatscourant nr. 65 d.d. 4 april 1991.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties.
5. Brief van PROAV NV aan de Commissie voor de m.e.r. d.d. 10 juni 1991.

1.

INLEIDING

De initiatiefnemer, nu het Provinciaal Afvalverwijderingsbedrijf Zuid-Holland NV (PROAV) in samenwerking met de B.V. Afvalstoffendepot Dordrecht, wil op de locatie Derde Merwedehaven in de gemeente Dordrecht een berging voor niet verbrandbaar en niet nuttig toepasbaar bouw- en sloopafval, verontreinigde grond en vergelijkbare (bedrijfs)-afvalstoffen, alsmede voor verontreinigde baggerspecie van met name klasse IV, gaan realiseren.

Ten behoeve van de besluitvorming met betrekking tot dit initiatief wordt de procedure van de milieu-effectrapportage (m.e.r.) gevolgd. Deze m.e.r. is gestart op 11 januari 1989. De richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport (MER) zijn vastgesteld in augustus 1989, mede op grond van het advies van de Commissie voor de m.e.r., uitgebracht op 14 maart 1989. Het MER, de gecombineerde vergunningaanvraag en overige documenten zijn van 8 april 1991 tot en met 10 mei 1991 ter inzage gelegd (zie bijlage 2).

In een schrijven (zie bijlage 1) werd de Commissie verzocht voor 10 juni 1991 haar advies uit te brengen over het MER. Het is de bedoeling dat de Commissie een oordeel uitspreekt over de kwaliteit van het MER, mede ten behoeve van de besluitvorming. Meer formeel gesteld, moet door de Commissie worden beoordeeld of en in hoeverre het MER voldoet aan:

- de in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm)¹] gestelde regels voor de inhoud van het MER (artikel 41j en 41k); mede gelet op:
- . de door het bevoegde gezag gegeven richtlijnen voor het MER;
- . de eis dat het MER geen onjuistheden bevat (artikel 41w, tweede lid).

Het hierbij uitgebrachte toetsingsadvies is opgesteld door de werkgroep van de Commissie, die ook het advies inzake richtlijnen voor het MER heeft uitgebracht. De samenstelling van de werkgroep is gegeven in bijlage 3. De werkgroep vertegenwoordigt op dit punt de Commissie en wordt verder in dit advies aangeduid met "Commissie".

In overeenstemming met het gestelde in artikel 41 z, tweede lid van de wet, heeft de Commissie alle tijdig via het bevoegd gezag ontvangen bezwaarschriften, adviezen en opmerkingen in beschouwing genomen. Op 18 april en 23 april 1991 werden respectievelijk een voorlichtingsbijeenkomst en de hoorzitting in Dordrecht als waarnemer bijgewoond. Voor zover de inspraakreacties (zie bijlage 4) betrekking hebben op het onderwerp van de m.e.r. werden zij in het toetsingsadvies verwerkt.

Het volgende hoofdstuk 2 bevat de hoofdpunten van deze toetsing. In hoofdstuk 3 volgen aanvullende opmerkingen. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op andere resultaten van de inspraak.

---

1 Staatsblad 1986, 211.

2.

HOOFDPUNTEN VAN DE TOETSING

Algemene beoordeling

Het MER, de bijlagen daarbij, de gecombineerde vergunningaanvraag en de bijbehorende documenten (waaronder de Nota van Toelichting) bevatten tesamen veel nuttige en relevante informatie.

De uitwerking in het MER heeft vrijwel geheel volgens de vastgestelde richtlijnen plaats gevonden. Alle documenten tesamen geven een duidelijk beeld van de voorgenomen activiteit, alternatieven/varianten daarvoor en mogelijke gevolgen voor het milieu. Voor een scherp beeld van de voorgenomen activiteit is de gecombineerde vergunningaanvraag onmisbaar. Dit document is dan ook door de Commissie als een integraal onderdeel van het MER beschouwd.

Wel resteren een aantal onzekerheden, met name ten aanzien van de feitelijke gang van zaken bij de waterhuishouding en bij de acceptatieprocedure.

Er zijn in het MER en de bijbehorende documenten geen relevante onjuistheden geconstateerd. Wel bevatten de teksten, enkele figuren en tabellen en de toelichtingen daarbij een aantal onvolkomenheden; het gaat echter niet om belangrijke details.

De Commissie acht het MER van goede kwaliteit. Het is bruikbaar voor de besluitvorming, met de aantekening dat een integrale risicobeschouwing nog ontbreekt. De voorgestelde systemen van isoleren, beheersen en controleren zijn in principe aanvaardbaar. De uitvoering is ook technisch realiseerbaar indien in de praktijk rekening wordt gehouden met onzekerheden in de waterhuishouding en de feitelijke controle van bepaalde bedrijfsafvalcategorieën, die afhankelijk van de specifieke bron een chemisch afvalkarakter en een hoge mate van uitloogbaarheid kunnen hebben, nadere aandacht krijgt. Een zorgvuldige opzet van het beheersplan met controle en monitoring van de feitelijke situatie in de tijd is essentieel.

Ten aanzien van de praktische uitvoering van het project wil de Commissie de volgende hoofdopmerkingen benadrukken.

Hoofdopmerkingen

Integrale risico-beschouwing

1. In het MER wordt in principe de betrouwbaarheid van het complete isolatiesysteem aangetoond. Er blijven echter onzekerheden over hoe omvangrijk het waterbezwaar daadwerkelijk zal uitpakken en wat de gevolgen daarvan zullen zijn voor de handhaving van en controle op een milieu-effectieve bedrijfsvoering. Behoudens de hydrologische beheersbaarheid (kwantitatief en kwalitatief) dient ook de acceptatieprocedure onderdeel te zijn (een feitelijke, analytische controle) aangezien een goede waarborg van de aard (uitloogbaarheid) van de te bergen afvalstoffen mede het karakter van de

overige IBC-maatregelen bepaalt. Uit de beschouwing moet komen in hoeverre de resterende onzekerheden acceptabel kunnen zijn en of en welke verdergaande maatregelen nodig zijn.

<

Hydrologische beheersbaarheid

2. In de exploitatiefase en tijdens de nazorg moet rekening worden gehouden met de volgende onzekerheden:
  - a) De mate van doorlatendheid van de verticale dichtingswand.
  - b. De doorlatendheid van de formatie van Kedichem. Deze is plaatselijk zandig ontwikkeld²].
  - c) De hoogteligging van slecht doorlatende lagen in de formatie van Kedichem, waarop aansluiting van de verticale dichtingswand moet worden verzekerd (onderloopsheid) .
  - d) De lokale effectiviteit van de drainagesystemen, dit mede get op de inhomogeniteit van het holocene pakket.
  - e. Het afnemende rendement van de zuivering van het verontreinigde afvalwater van het stort van (steek)vaste afvalstoffen bij sterke verdunning als gevolg van een op korte of langere termijn minder goed functioneren van het isolatiesysteem en van de scheiding van de diverse waterstromen. Bij sterke verdunning van het verontreinigde percolaat met kwelwater gaat het niet zozeer om het halen van de effluent-normen voor concentraties maar vooral om terugdringing van de te lozen vracht aan verontreinigingen (verdunning is geen oplossing voor verontreiniging).
  - f. De mate van doorlatendheid van de bovenafwerking met een zand-bentonietmengsel als afdichtingslaag (in de nazorgfase).

ad a

Bij de verticale dichtingswand kunnen o.a. door ontmenging of door minder gewaarborgde uitvoering zwakke plekken aanwezig zijn. In situ is deze doorlatendheid vaak veel groter dan onder laboratoriumomstandigheden. Tijdens de aanleg van dit verticale isolatiescherm en daarna is het van groot belang dat gecontroleerd wordt of dit scherm aan de gegarandeerde specificaties voldoet. Bewaking van de uitvoering door bijvoorbeeld een gecertificeerd laboratorium (externe deskundigheid) is sterk te overwegen³].

De stabiliteit van de dichtingswand is direct afhankelijk van de stabiliteit van de omringende grond. Met de voorgenomen wijze van storten en een wanddikte van ruim 60 cm is te voorkomen dat horizontale verplaatsingen de doorlatendheid van de dichtingswand kunnen verstoren. Als voorwaarden zijn reeds aangenomen:

---

2 Zie bijlage 4, reactie nrs. 3, 11 e.a.

3 Zie bijlage 4, reactie nrs. 3, 11 e.a.

- wand ruim 10 m uit de buitenrand van het stort
- langzame laagsgewijze opbouw van het stort.

Hieraan zou kunnen worden toegevoegd:

- uit grondmechanisch onderzoek bepalen van een maximale storthelling;
- het volgen van de wateroverspanning in de mogelijk instabiele ondergrond ter plaatse van waar gestort wordt en het op deze bevindingen afstemmen van het stortplan.

ad b Volgens de initiatiefnemer (zie bijlage 5) zullen op korte termijn enkele pompproeven worden uitgevoerd om de feitelijke doorlatendheid ter plaatse vast te stellen.

ad c Door de variabiliteit in de opbouw van de formatie van Kedichem bestaat een reëel risico voor onderloopsheid van de verticale dichtingswand indien de aansluiting niet op de juiste wijze wordt of kan worden gerealiseerd. Volgens de initiatiefnemer (zie bijlage 5) zal via een uitgebreid sonderingsprogramma getracht worden de slecht doorlatende lagen van de formatie van Kedichem ter plaatse van de dichtingswand zo goed mogelijk te traceren.

ad d en e Het hydrologisch beheerssysteem veronderstelt in eerste aanleg een gescheiden opvang van schoon water uit het eerste watervoerende pakket via pompputten en verontreinigd percolatiewater vermengd met kwelwater van het tijdelijke of definitieve drainagesysteem. Op termijn, na falen van de drainagevoorzieningen, zullen percolatiewater gezamenlijk met schoon grondwater uit het eerste watervoerende pakket worden weggepompt.

Voor het goed functioneren van de drainagesystemen is het essentieel, dat deze permanent onder water zijn gelegen. Gelet op de inhomogene opbouw van het holocene pakket met daaraan gekoppeld de noodzakelijke voorprofilering, vraagt dit veel aandacht en controle.

Bij falen van de drainagevoorzieningen zal afpompings primair via het eerste watervoerende pakket plaatsvinden. Bij onderloopsheid van de dichtingswand en/of een grotere doorlatendheid van de formatie van Kedichem zullen grote waterhoeveelheden moeten worden weggepompt en zal een sterke verdunning van percolatiewater plaatsvinden.

Het aanleggen van een folie onder het stort zou een beperking van de mogelijke gevolgen van de onzekerheden geven ten aanzien van het te verwachte waterbezwaar doordat gedurende langere tijd een scheiding van vuil- en schoonwaterstromen wordt gegarandeerd.

Bij de argumentatie in hoofdstuk 9 van de Nota van Toelichting tegen een folie in de onderafdichting is bij het verlies aan potentiële inkomsten in elk geval nog rekening te houden met de besparing aan verminderde "handelings"kosten en dient rekening te worden gehouden met

een eventueel groter waterbezwaar met zuiveringskosten vandiën. De financiële nadelen zijn wellicht te beperken door het stort iets meer op te hogen, zodat er minder verlies aan bergingsruimte is.

Ook een eventuele daling van het zuiveringsrendement bij sterke verdunning krijgt nauwelijks aandacht. Met een folie kan worden vastgesteld of (onvoorziene) toenames van de (feitelijke) hoeveelheid af te voeren water komt door een grotere doorlatendheid van de bovenafdichting of door een grotere doorlatendheid vanuit de onderkant en zijkant. De feitelijke lekkage vanuit de onder- en zijkant zou kunnen worden getest door, nadat de dichtingswand in zijn geheel is aangelegd, de hoeveelheid kwelwater te meten.

Nader onderzoek (de genoemde pompproeven en sonderingen) zullen overigens de nog bestaande onzekerheden verder kunnen inperken, zodat in geval dat de aannamen in het MER worden bevestigd mogelijk kan worden volstaan met de in het MER voorgestelde werkwijze.

In de documenten ontbreekt nog een duidelijk en kwantitatief beeld van het monitoringssysteem voor lekkage van de dichtingswand (motivering van de lokaties en aantallen van de peilbuizen en afsluiters). Daarnaast is onduidelijk of het drainwater per afzonderlijk compartiment kan worden afgezogen en of er een mogelijkheid is voor specifieke bemonstering/monitoring.

ad f

Volgens de vergunningaanvraag (pagina II-18) en het MER zal de infiltratie van hemelwater door de bovenafwerking beperkt zijn tot gemiddeld 10 mm per jaar (maximaal 20 mm per jaar). De bovenafwerking bevat een afdichtingslaag bestaand uit een zand-bentonietmengsel.

In de praktijk is in Nederland nog nauwelijks ervaring is opgedaan met een dergelijke grootschalige toepassing van een zand-bentonietafdichtingslaag. Hoewel de voorgestelde bovenafwerking een passende oplossing zal zijn, gelet op de betrouwbaarheid van natuurlijke materialen op de lange termijn, kan de aanname van deze geringe doorlatendheid te gunstig zijn. De benadering op pagina 194 van het MER is daardoor geen werkelijke "worst case" benadering. Deze werkelijke lekkage zal in het kader van de evaluatie achteraf empirisch vastgesteld moeten worden. De consequentie van een te gunstige aanname van de doorlatendheid is, dat meer percolatiewater moet worden gezuiverd.

In de praktijk is het grote probleem aan te kunnen tonen waar de folie of de bentonietlaag precies lek is. Gerichtte controle op het plaatselijk wel of niet (meer) goed functioneren van een bovenafdichting (van beide typen) blijft in de praktijk een moeilijke zaak.

Een aandachtspunt ten aanzien van de bovenafwerking is nog de garantie van de blijvende afvoermogelijkheid van het schone hemelwater via de drainagelaag (bijvoorbeeld via drainkoffers en een verzamelgoot in de teen van het talud) daar dit van essentieel belang is voor de stabiliteit van het talud.

Acceptatieprocedure

3. Er wordt niet expliciet gemaakt met welke frequentie de controle zal plaatsvinden op het aangevoerde afval bij de stort (vloer) en de overslagcentra en op welke wijze zal worden gecontroleerd op bijvoorbeeld bijmenging met chemisch afval (zie richtlijn 4.3.1.3 onder d, e en h). Het gaat daarbij met name om bepaalde categorieën bedrijfsafvalstoffen met een hoge uitloogbaarheid (zoals straalgrit, shredderafval, vlieg-as). De controle zou door een deskundige, niet direct betrokken instantie uitgevoerd kunnen worden. De mate waarin de acceptatiecontrole sluitend gemaakt kan worden, is essentieel. Er zal in dit verband nog een nader acceptatieplan beschikbaar komen.

Hinder

4. Het water uit het baggerspeciedepot wordt via een voorbezinkbassin naar twee bezinkbassins gevoerd. Na bezinking wordt dit water gedeeltelijk als proceswater voor het verpompen van aangevoerde baggerspecie gebruikt.
Het overtollige water wordt na een voorzuivering geloosd op het oppervlaktewater van de Beneden Merwede. In de praktijk zou door de recirculatie van dit water stankhinder kunnen ontstaan. Het valt te overwegen, het water uit het depot direct naar de voorzuivering te leiden, indien de omstandigheden dat wenselijk maken. Het is overigens niet duidelijk hoe deze voorzuivering en de zuivering van verontreinigd percolatiewater/consolidatiewater/kwelwater uit elkaar worden gehouden en het gezuiverde percolatiewater gescheiden afgevoerd kan worden naar het oppervlaktewater.
5. Om stof- en stankhinder bij de overslag- en stortactiviteiten zo nodig nog verder te beperken dan reeds in het MER en de gecombineerde vergunningaanvraag is omschreven, zijn in de sfeer van de dagelijkse bedrijfsvoering nog nadere maatregelen te overwegen, zoals sproeivoorzieningen en andere maatregelen bij overslag en tijdelijke opslag (op stortvloer) van sterk stuivende afvalstoffen⁴].

Inrichting

6. In het MER (pagina 119) en de vergunningaanvraag (pagina IV-12) is sprake van eventueel versnelde consolidatie van het baggerspeciedepot door middel van verticale drains, dit om het depot binnen afzienbare tijd af te kunnen werken en van een bovenafwerking te voorzien. Voorkomen zou moeten worden dat de baggerspecie laag tot aan het eerste watervoerende pakket meer doorlatend wordt gemaakt. Gezorgd zou kunnen worden voor een goede oppervlakte-ontwatering

---

4 Zie bijlage 4, reactie nrs. 9, 11 e.a.

onder blijvend afschot en rijping van de toplaag opdat na een aantal jaren het oppervlak toegankelijk wordt voor de bovenafwerking en voor (lichte) recreatie.

Het nut van het aanbrengen van een afdichtende laag van bijvoorbeeld 20-30 cm zand-bentoniet kan in relatie tot de geringe doorlatendheid van de dikke laag baggerspecie (meer dan 20m) worden bezien.

Evaluatie achteraf

7. In de voorliggende stukken is reeds een vrij uitgebreide opsomming van aandachtspunten voor een evaluatieplan ex paragraaf 7 van de Wabm opgenomen, met name in de paragrafen 6.12 en 9 en bijlage 5 van de aanvraag volgens de Afvalstoffenwet. Het een en ander zal bij de eventuele vergunningverleningen nader moeten worden uitgewerkt en vastgelegd ex artikel 41 am van de Wabm, bij voorkeur in vergunningsvoorschriften waarbij aangegeven wordt welke aanvullende maatregelen getroffen worden bij overschrijding van bepaalde grenzen.

Een aantal aanvullende aandachtspunten in dit verband zijn:

- . Vastlegging van de nulsituatie voor aanvang van de stortactiviteiten (vooral grondwaterstanden in ruimte en tijd en bodem- en grondwaterkwaliteit).
- . De controle door externe deskundigen (zie bijlage 5) op de aanleg, de werking en de stabiliteit van de dichtingswand en het functioneren van het hydrologisch systeem en het zonodig treffen van aanvullende maatregelen.
- . Controle van de hoogteligging van de zool van de stort ten opzichte van het grondwaterpeil.
- . Controle van zettingen en zettingsverschillen.
- . Verificatie van de mate van infiltratie van hemelwater .
- . Het gevoerde acceptatiebeleid; in hoeverre dit bijvoorbeeld om het jaar kan worden bezien teneinde een beleid tot bevordering van afvalpreventie, hergebruik en nuttige toepassing te helpen ondersteunen.
- . Verificatie van de feitelijke geurhinder op cruciale punten. Indien de geurhinder bepaalde waarden overschrijdt, worden bepaalde aanvullende maatregelen (bij een stortfront, bezinkbassin of vanwege stortgas) van kracht.
- . Het meten van de feitelijke geluidbelasting ter plaatse van geluidgevoelige bebouwing en stiltegebieden.
- . Controle op de mate van aanvoer over de weg⁵.
- . De beheersing van de afvoer van stortgas.

---

5 Zie bijlage 4, reactie nrs. 3, 6, 18 e.a.

3. OVERIGE OPMERKINGEN

- De Commissie kan de ontwikkeling en omschrijving van het zogenoemde meest milieuvriendelijke alternatief in grote lijnen geheel onderschrijven, zij het dat er in het MER nauwelijks aandacht besteed wordt aan mogelijkheden van verwerking en conditioneren van afvalstoffen ter plaatse van de afvalberging (zoals hydrocyclonage van baggerspecie; zie richtlijnen 4.2.2 en 4.7.2 onder b). Ook is niet of nauwelijks aan compartimenteren in de zin van apart bergen van bepaalde categorieën afvalstoffen om de mogelijkheid open te houden van terugneembaarheid voor het geval in de toekomst technieken voor reiniging of nuttige toepassing ter beschikking komen^{6]} aandacht besteed (zie richtlijn 4.7.2. onder g, richtlijn 4.4.5 onder f en richtlijn 4.2.2).
- in het MER (pagina 10) ontbreekt in tabel S1 een kolom met de C-toetsingswaarde uit de leidraad Bodemsanering.
- In tegenstelling tot het gestelde op pagina 29 van de samenvatting van het MER, kent alternatief 2 ook beperkingen van storthoogte en stortsnelheid in verband met ongelijkmatige zettingen en stabiliteit van de ondergrond.
- Een duidelijke dwarsdoorsnede van de rand van de stort ontbreekt (tekening P001).
- Op pagina 46 van het MER is sprake van condities die uitloging bevorderen. Het is onduidelijk hoe ijzer en sulfaat uitloging kunnen bevorderen. Op dezelfde pagina is onder 3.2.1. sprake van uitloogbaarheid van zware metalen onder aerobe en anaerobe omstandigheden. Het in par. 3.2.1. gestelde stemt niet overeen met de inhoud van bijlage I.3.1.^{7]} Het is overigens bekend, dat zware metalen bij gemengd storten ("codisposal") onder stortplaatsomstandigheden sterker (tot een factor 100) kunnen worden uitgelooqd dan onder laboratorium-omstandigheden. Dit kan verder per stof verschillen. Het een en ander kan consequenties hebben voor de wijze van afvalwaterzuivering, de hoeveelheid en samenstelling van het slib dat ontstaat e.d.
- De geuremissie is op een juiste wijze ingeschat. De mate van geurhinder (immissie) wordt berekend met het Pluim-plusmodel. Dit model gaat uit van een puntbron in het centrum van de stort. In de praktijk zal gedeeltelijk worden gewerkt met (een) open stortfront(en) van bijvoorbeeld 100 x 50 m. Dit doet de mate van betrouwbaarheid van de geurimmissievoorspellingen verminderen.
- Belangrijke basisgegevens zoals stijghogtes in de huidige situatie hadden in het MER eerder gepresenteerd kunnen worden.

---

6 Zie bijlage 4, reacties nrs. 3, 4, 6, 18 e.a.

7 Zie bijlage 4, reactie nrs. 3 en 6

4.

ANDERE RESULTATEN VAN DE INSPRAAK

Behoudens het hiervoor reeds besprokene is de inspraak verder gericht op de volgende onderwerpen:

- a. De nabijheid van het Nationale Park De Biesbosch i.o.⁸]. Hoewel de grenzen van dit park i.o. niet duidelijk in het MER aan de orde komen, zijn wel de potentiële milieugevolgen volledig en juist in het MER beschreven. Met name een voor het milieu nadelige verlaaging van het waterpeil is in de omgeving niet te verwachten. In het hoofdstuk leemten en kennis en gegevens is tevens terecht gesteld, dat niet goed bekend is in welke mate verontreiniging en andersoortige verstoring doordringt in het ecosysteem en hoe groot de gevoeligheid hiervoor is.
- b. Verhoogde stroomsnelheid in grondwater in omgeving stort (binnen de verticale wanden). Een kwantitatieve aantoonbare verandering daarin is niet te verwachten⁹]
- c. Eerdere bestuurlijke afspraken en toezeggingen. Deze vallen buiten de beoordelingstaak van de Commissie¹⁰].
- d. De relatie met hoogspanningsleidingen en kabels, zal bij het nadere ontwerp ongetwijfeld aandacht krijgen¹¹].

---

8 Zie bijlage 4, reactie nrs. 1, 3 e.a.

9 Zie bijlage 4, reactie nrs. 4 en 6

10 Zie bijlage 4, reactie nrs. 1, 6 e.a.

11 Zie bijlage 4, reactie nr. 16

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over de
inhoud van het milieu-effectrapport
Afvalberging Derde Merwedehaven
te Dordrecht

(Bijlagen 1 t/m 5)

BIJLAGE I

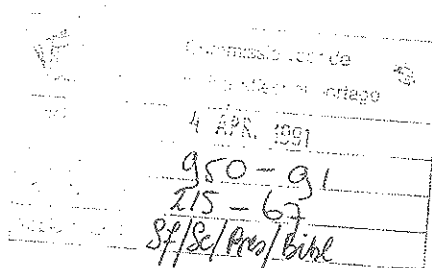
Brief van Bevoegd Gezag waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Provinciehuis
Koningskade 1
2596 AA 's-Gravenhage
Postbus 90602
2509 LP 's-Gravenhage
Telefoon (070) 3116611
Telefax (070) 3246396
Telex 31088 cdkzh nl

Provincie Zuid-Holland
Dienst Water en Milieu

De commissie voor de
Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Dienst:	Water en Milieu	Ons kenmerk: 21 977
Afdeling:	Algemeen beleid en coördinatie	Uw kenmerk:
Contactpers.	H. v.d. Heuvel	Bijlagen:
Doorkiesnr.	117460	
Onderwerp:	Milieu-effectrapport en vergunningaanvragen. Afvalberging Derde Merwede- haven	

's-Gravenhage, 3 april 1991

Hiermee delen wij u, gelet op artikel 41r van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm), mede namens de ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Verkeer en Waterstaat en het dagelijks bestuur van het Zuiveringschap Hollandse Eilanden en Waarden mee dat het reeds eerder aan u toegezonden Milieu-effectrapport (MER) voor de afvalberging Derde Merwedehaven in Dordrecht aanvaardbaar is bevonden. Met betrekking tot de aanvaardbaarheid van het MER is door de projectgroep bevoegd gezag wel de kanttekening geplaatst dat ten aanzien van natuur en landschap niet de meest recente plannen zijn aangehaald. Deze kanttekening is aan de initiatiefnemer ter kennis gebracht in een brief waarin tevens wordt meegedeeld dat ondanks deze kanttekening het MER aanvaardbaar wordt geacht.

De vergunningaanvragen ex. Afvalstoffenwet, Wet chemische Afvalstoffen, Wet verontreiniging oppervlaktewateren en Ontgrondingenwet zijn ontvankelijk bevonden. De ingediende vergunningaanvraag ex. Grondwaterwet heeft slechts betrekking op de bouwputbemaling en moet daarom gezien de stand van onderhavige gecombineerde me.r./vergunningenprocedure een volledig separate procedure ex. Grondwaterwet volgen.

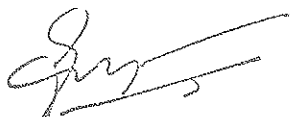
Bij uw antwoord dient en afdeling op de enveloppe vermelden en datum en kenmerk op de brief.

Het provinciehuis is met het openbaar vervoer bereikbaar via de tramlijnen 1 en 9 en de buslijnen 18, 65, 88 en 90 en ligt op ruim tien minuten lopen van het station Den Haag Centraal.

Het MER, de vergunningaanvragen alsmede overige van belang zijnde stukken zullen van 8 april tot en met 10 mei 1991 ter inzage worden gelegd. Voor de overige gegevens dienaangaande verwijzen wij u naar bijgevoegde bekendmaking die in de Nederlandse Staatscourant en andere dagbladen is verschenen. Gelet op de in bekendmaking genoemde termijn zien wij uw advies gaarne tegemoet voor 10 juni 1991.

Ten slotte nodigen wij u uit de openbare zitting bij te wonen. Voor plaats, datum en tijdstip van deze openbare zitting verwijs ik u wederom naar bijgevoegde bekendmaking.

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland,
griffier, voorzitter,

J. P. HOPMAN

S. PATIJN

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking uit de Staatscourant nr. 65, d.d. 4 april 1991

PROVINCIE ZUID-HOLLAND

MINISTERIE VAN VOLKSHUISVESTING,
RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT

ZUIVERINGSSCHAP
HOLLANDSE EILANDEN EN WAARDEN

BEKENDMAKING

INSPRAAK MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE DERDE MERWEDEHAVEN TE DORDRECHT

Voor het bergen van bouw- en sloopafval, verontreinigde grond, bedrijfsafval en baggerspecie wordt een stortplaats ter plaats van de Derde Merwedehaven gereëstiseerd. Hiervoor zijn vergunningen op grond van de Afvalstoffenwet (AW), de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO), de Wet chemische afvalstoffen (WCA), de Grondwaterwet (GW) en de Ontgrondingenwet (OW) nodig. Voor de besluitvorming over de vergunningaanvragen ex. AW, WVO en WVA moet een Milieueffectrapport (MER) worden opgesteld.

Procedure

In april 1989 zijn de richtlijnen voor dit MER vastgesteld door de bevoegde instanties. Het MER en de vergunningaanvragen zijn door de initiatiefnemer, het Provinciaal Afvalverwijderingsbedrijf Zuid-Holland (PROAV), ingediend bij de provincie Zuid-Holland. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland coördineren de voorbereiding en behandeling van het MER en de vergunningaanvragen.

Inzage

U kunt de stukken van 8 april tot en met 10 mei 1991 tijdens kantooruren op de volgende plaatsen inzien:

- in het provinciehuis, Koningskade 1 (kamer A 540) te 's-Gravenhage, tel.nr.: (070) 317324;
- bij het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Dr. van der Stamstraat 2 (kamer A 134) in Leidschendam, tel.nr.: (070) 3174210;
- bij de directie Zuid-Holland van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Boompjes 200, gebouw Pakhoed kamer 005 in Rotterdam, tel.nr.: (010) 4026200;
- bij het Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden, Johan de Wittstraat 40 in Dordrecht, tel.nr.: (078) 141288;
- op de secretarie van de gemeente Dordrecht, Spuiboulevard 300 in Dordrecht, tel.nr.: (078) 117911;
- bij de afdeling Voorlichting van de gemeente Sliedrecht, Dr. Langeveldplein 30 in Sliedrecht, tel.nr.: (01840) 12000.

Bezwaren

Schriftelijke bezwaren ten aanzien van de vergunningaanvragen en opmerkingen over het MER kunt u van 8 april tot en met 10 mei 1991 indienen bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Koningskade 1, 2596 AA 's-Gravenhage. Uw persoonlijke gegevens worden niet bekendgemaakt als u daarin een aparte brief bij het bezwaarschrift om vraagt.

Mondelinge bezwaren en opmerkingen kunt u naar voren brengen tijdens een openbare zitting die plaatsvindt op dinsdag 23 april 1991 om 20.00 uur in de Rietschorsch, Boterdiepstraat 12 in Dordrecht. Tijdens deze zitting wordt u eveneens in de gelegenheid gesteld met de vertegenwoordigers van de aanvrager en met de bevoegde instanties over de vergunningaanvragen en het MER van gedachten te wisselen.

Wij wijzen erop dat later in de procedure alleen degenen die bezwaar hebben gemaakt tegen één of meer aanvragen én degenen die aantonen dat zij daartoe redelijkerwijs niet in staat zijn geweest, bezwaar kunnen indienen tegen de ontwerpbeslissingen.

Na genoemde bezwarentermijn liggen het MER en de overige stukken ter inzage tot aan het einde van de termijn waarbinnen beroep tegen de beschikkingen kan worden ingesteld op de hierboven genoemde plaatsen van te inzagelegging.

Grondwaterwet en de Ontgrondingenwet

Voor de procedurele aspecten van de Grondwaterwet en de Ontgrondingenwet en de relatie hiervan met de MER-procedure verwijzen wij u naar de ter inzage gelegde toelichting op dit onderwerp.

Voorlichtingsbijeenkomst

Voorafgaande aan de openbare zitting zal in de Rietschorsch, Boterdiepstraat 12 in Dordrecht op donderdag 18 april 1991 om 20.00 uur een voorlichtingsbijeenkomst worden gehouden. Hier zal toelichting worden gegeven op de voorgenomen afvalberging in de Derde Merwedehaven, zodat geïnteresseerden zich goed kunnen voorbereiden op de openbare zitting van 23 april 1991. Tijdens deze informatieve voorlichtingsbijeenkomst beslist er volop gelegenheid om over de voorgenomen afvalberging van gedachten te wisselen met vertegenwoordigers van de gemeente Dordrecht en de PROAV.

Inlichtingen

Voor inlichtingen en kopieën van de ter inzage gelegde stukken kunt u zich wenden tot:

- het zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden, tel.nr.: (078) 141288 (de heer Romeijn) en de directie Zuid-Holland van Rijkswaterstaat, tel.nr.: (010) 4026396 over de aanvraag ingevolge de WVO;
- het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, tel.nr.: (070) 3174170 (de heer Korsman) over de aanvraag ingevolge de WCA;
- de provincie Zuid-Holland, tel.nr.: (070) 317201 (de heer Overheul) over de aanvraag ingevolge de AW, GW en OW;
- de provincie Zuid-Holland, tel.nr.: (070) 317460 (de heer Van den Heuvel).

4/065

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Het Provinciaal Afvalverwijderingsbedrijf Zuid-Holland. N.V. (PROAV) in samenwerking met de B.V. Afvalstoffendepot Dordrecht.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Minister van Verkeer en Waterstaat, zuiveringschap Hollandse Eilanden en Waarden.

Besluit: Vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de Wet chemische afvalstoffen, Ontgrondingenwet.

Activiteit: De initiatiefnemer is voornemens de Derde Merwedehaven in te richten voor het bergen van niet verbrandbaar en niet nuttig toepasbaar bouw- en sloopafval, verontreinigde grond, bedrijfsafval e.d. enerzijds, en verontreinigde baggerspecie anderzijds. Dit voornemen loopt parallel aan de ontwikkeling van het provinciale plan voor de verwijdering van bouw- en sloopafval voor Zuid-Holland.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure startte met de openbare bekendmaking op 11 januari 1989. Van 16 januari 1989 tot en met 15 februari 1989 lag de startnotitie ter inzage en was inspraak mogelijk. Op 14 maart 1989 bracht de Commissie haar advies voor richtlijnen uit. De richtlijnen werden vastgesteld in augustus 1989. Het MER, de gecombineerde vergunningaanvraag en overige documenten zijn van 8 april 1991 tot en met 10 mei 1990 ter inzage gelegd.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. J.J. Bruin (adviseur);
ir. H.S. Buijtenhek;
ir. W. van Duijvenbouden;
dr. J.Th. de Smidt (voorzitter).

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	1991-04-26	N. Bukkems - M. Arts en vele andere	Dordrecht	1991-05-15
2.	1991-04-29	C. Slagmeulen	Dordrecht	1991-05-15
3.	1991-05-07	M.J. Ris-den Ouden	Dordrecht	1991-05-15
4.	1991-05-03	Chemiewinkel Utrecht	Utrecht	1991-05-15
5.	1991-04-26	R.P. Bettonvil en vele andere	Dordrecht	1991-05-15
6.	1991-05-08	ADOP	Dordrecht	1991-05-16
7.	1991-05-07	Stoop	Dordrecht	1991-05-16
8.	1991-05-08	H.J. van der Kolk	Dordrecht	1991-05-16
9.	1991-05-06	Gemeente Sliedrecht	Sliedrecht	1991-05-16
10.	1991-05-09	A. Ris	Dordrecht	1991-05-17
11.	1991-05-07	P. van Lelieveld	Dordrecht	1991-05-17
12.	1991-05-08	D. Versteeg	Dordrecht	1991-05-17
13.	1991-05-08	Zuidhollandse Milieufederatie	Rotterdam	1991-05-17
14.	1991-05-06	Browning-Ferris Industries B.V.	Oosterbeek	1991-05-17
15.	1991-05-07	Wytske Nederveen	Dordrecht	1991-05-24
16.	1991-05-08	EZH n.v. Electriciteitsbedrijf Zuid-Holland	's-Gravenhage	1991-05-24

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
17.	1991-04-23	Verslag v/d openbare zitting	Dordrecht	1991-05-22
18.	1991-05-30	Zuidhollandse Milieufederatie	Rotterdam	1991-05-31
19.	1991-04-09	Restaurant "de Merwelanden"	Dordrecht	1991-06-10

